

ESPURNES BARROQUES

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

ANAÏS OLIVERAS I LA CLEMENTINA

L'Stabat de Boccherini

Diumenge 16 de maig de 2021, 11.30h.

Claustre i Església parroquial
SANT LLORENÇ DE MORUNYS (SOLSONÈS)

Amb el suport de:

Diputació
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

PROGRAMA

Franz Joseph Haydn (1732-1809)

Quartet de corda op. 20 n. 4 en Re Major

- I. Allegro di molto
- II. Un poco adagio affettuoso
- III. Allegretto alla zingarese
- IV. Presto scherzando

Luigi Boccherini (1743-1805)

Stabat Mater, per soprano i quintet de cordes op. 61, G.532 (1781)

- I. Stabat mater dolorosa
- II. Cuius animam gementem
- III. Quae moerebat et dolebat
- IV. Quis est homo, qui non eret
- V. Pro peccatis suae gentis
- VI. Eia mater, fons amoris
- VII. Tui nati, vulnerati
- VIII. Virgo virginum praeclara
- IX. Fac ut portem Christi mortem
- X. Fac me plagis vulnerari
- XI. Quando corpus morietur

Duració aproximada: 120' amb pausa inclosa pel tast

NOTES AL PROGRAMA

Luigi Boccherini (1743-1805) ha passat a la història com a gran solista de violoncel i com a gran impulsor de les formacions cambrístiques de corda: trios, quartets i quintets que ell mateix es va cuidar d'interpretar per tot Europa al costat dels violinistes Nardini i Manfredi i del violista Cambini. En aquestes vetllades musicals —per norma general molt més extenses que els concerts actuals— les seves obres apareixien sovint als programes al costat de les dels seus contemporanis Haydn i Mozart.

Nascut i format a Lucca (la mateixa ciutat on cent anys més tard naixeria Puccini), Boccherini va començar a forjar la seva gran fama principalment a París, entre el 1767 i el 1769. Posteriorment, i sota la protecció de l'infant Luis Antonio de Borbón, es va traslladar a Madrid, on va desenvolupar el gruix de la seva carrera. Fou justament per a l'infant Luis que Boccherini va escriure i presentar el 1781 la primera versió del seu *Stabat Mater*. Significativament influenciat per l'obra homònima de Pergolesi, escrita el 1736, sabem que la seqüència de Boccherini va ser escrita pensant en una veu molt concreta: la de la soprano Clementina Pelliccia, esposa seva. En l'estrena, Clementina comptà amb l'acompanyament instrumental del seu marit al violoncel, així com dels membres del quartet format per la família Font, tots ells al servei de l'infant Luis Antonio de Borbón. Pràcticament vint anys més tard, i al servei de l'ambaixador francès a Madrid, Luciano Bonaparte, Boccherini reescriuria l'obra per a dues sopranos i tenor, amb acompanyament d'orquestra de corda, en una versió que la crítica senyala com a menys reeixida.

L'*Stabat Mater* de 1781 és un clar exemple de la sensibilitat musical de Boccherini, on el compositor manifesta el seu profund coneixement i domini de l'escriptura vocal. La veu, que es fusiona subtilment amb el quintet, explora l'àmplia paleta de recursos expressius pròpia del classicisme, amb un ús profundament dramàtic dels registres i de les textures en relació amb els instrumentistes.

Si Boccherini viatjà per Europa impulsant l'escriptura cambrística, es pot dir el mateix de Franz Joseph Haydn, amb qui Boccherini compartia no sols editor (l'influent Carlo Artaria) sinó també admiració mútua. De fet, és en gran part gràcies a Artaria que preservem les cartes entre aquests dos compositors. Malgrat estar separats per més de 5000 quilòmetres (l'un al servei de la casa borbònica d'Espanya i l'altre a Eisenstadt, al servei del príncep Esterházy), tots dos es professaven no sols estima sinó influència recíproca, en una Europa musicalment més globalitzada del que podríem pensar d'antuvi.

Si Boccherini perviu en la ment de molts músics com a impulsor, sobretot, de la formació de quintet (n'escriví quasi un centenar i mig, sumant als dos violins, la viola i el violoncel prototípics del quartet de corda bé una guitarra, bé una altra viola, bé un altre violoncel, bé teclat...), a Haydn se'l considera el pare no sols de la simfonia sinó també del quartet de corda. Això és així no pas perquè fos el primer en escriure per a la formació (Gregorio Allegri, nascut el 1582 a Roma, escriví el primer quartet que coneixem), sinó perquè les troballes de Haydn han marcat el tipus d'escriptura que va permetre situar la formació com una de les pedres de toc de tots els compositors que l'han succeït.

NOTES AL PROGRAMA

Haydn escriví una setantena de quartets, una formació a la qual dedicà atenció ja des del seu opus 1. Però són els sis quartets de l'opus 20 aquells que catapultaren el gènere a la dimensió que avui coneixem. Escrits en plena maduresa compositiva, als 40 anys, quan exercia de mestre de capella a la cort del príncep Esterházy, aquesta col·lecció de sis quartets (juntament amb els opus 33, escrits deu anys més tard) donaren peu a Goethe a afirmar que escoltar un quartet de corda és com escoltar una conversa entre quatre persones enraonades.

El número 4 de la sèrie, en Re Major, és probablement el més vivaç de tots ells, amb una considerable presència de melodies de caire popular. Després de l'expansivitat del primer moviment (on predomina un diàleg per parelles instrumentals), ens trobem amb les variacions corprenedores d'un segon moviment escrit íntegrament en mode menor. De manera absolutament contrastant, el tercer moviment —Allegro a la zingarese— convoca des del títol mateix el caràcter festiu de la música gitana, amb multitud de bromes i desplaçaments rítmics que ja no ens abandonaran fins al final de l'obra.

Anaïs Oliveras i Josep Barcons

BIOGRAFIES

Anaïs Oliveras, soprano

La Clementina

Elisabeth Bataller i Ricard Renart, violins

Jordi Armengol, viola

Oleguer Aymamí, violoncel

Mario Lissarde, contrabaix

Anaïs Oliveras, soprano

La polifacètica soprano Anaïs Oliveras ha esdevingut un referent d'elegància i prestigi al panorama de la música clàssica i antiga catalana.

El 2012 obté el Títol Superior de Música en cant clàssic i contemporani a l'ESMUC amb Assumpta Mateu i cant històric amb Lambert. Climent. El 2013 s'especialitza en el Màster de la UAB en Interpretació de la Música Antiga sota la direcció de la soprano Marta Almajano i Juan Carlos Asensio. Ha rebut classes magistrals de M. Pintó, E. Ricci, J. Hernández, M. Figueras, R. Levitt, D. Maison, G. Türk, K. Widmer, C. Sanner, O. Sala, M. C. Kiehr, R. Domínguez, M. Boone, J. Domènech, M. Mathéu i M. D. Aldea.

Treballa regularment amb La Capella Reial de Catalunya, el Cor de Cambra del Palau, el Cor de Cambra Francesc Valls, Música Ficta y las Vozes d'Al Ayre Español entre d'altres, i ha treballat sota la direcció de J. Savall, E. López Banzo, E. Onofre, S. Mas, J. Vila, M. Barrera, Ll. Vilamajó, M. Galassi, P. Herreweghe, E. Moreno, R. Mallavibarena, S. Halsey o X. Puig, entre d'altres. Ha enregistrat per AlliaVox, Glossa, la Mà de Guido i recentment per Enchiriadis.

Forma part de l'Ensemble La Sonorosa i és membre fundadora de l'Ensemble Vox Harmonica, amb els quals explora noves maneres de reconstruir i interpretar el repertori vocal dels segles XVI a XVIII.

La Clementina

L'Ensemble La Clementina és una formació especialitzada en música antiga fundada el 2018 per Anaïs Oliveras. Aquesta formació treballa principalment el repertori del barroc italià i del classicisme europeu, i els seus integrants varien segons les necessitats musicals de la proposta. Els músics que hi participen són inteèrprets de reconegut prestigi nacional i internacional que treballen regularment amb grups d'alt nivell com Le Concert des Nations (Jordi Savall), The Rare Fruits Concert, Orquestra Barroca Catalana, Vespres d'Arnadí, Orquestra Barroca de Sevilla, Forma Antiqua, Concentus Musicus Wien, The Rare Fruits Council, Ensemble Baroque du Léman, New Century Baroque, Elyma, Cafè Zimmermann, Al Ayre Español, Il Complesso Barocco, La Terza Pratica, Il Firmamento Armonico, La Risonanza, la Caravaggia, etc., a més de participar com a solistes en els millors festivals de música antiga d'arreu del món.

La Clementina va fer la seva presentació a l'auditori l'Atlàntida de Vic amb l'*Stabat Mater* de Luigi Boccherini, que han enregistrat amb la discogràfica Enchiriadis. Posteriorment, van estrenar a Itàlia el programa "Mi Palpita il Core" amb duets i cantates de G. F. Händel amb la mezzosoprano Maria Chiara Gallo.

Col·laboradors i patrocinadors

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Manresa

Ajuntament de Torà

Ajuntament de Sant Martí Sesgueioles

Ajuntament d'Estaràs

Ajuntament d'Ivorra

Ajuntament de Cardona

Ajuntament de Súria

Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys

Ajuntament de Sant Mateu de Bages

Ajuntament de Riner

Ajuntament d'Esparreguera

Ajuntament de Solsona

Ajuntament de Cervera

Ajuntament de Pinós

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · El Monegal · Espar Sala · Gestoria Mas · AGEC Ganiveteria Pallarès · Alapont SA · Tallers Ballús · Òptica Jané · Fruits Taribó · Joviat Knauf · Tegecom · Porc de Palou · Comalats · Caves Maria Rigol Ordi · Underground La Diferenta · Celler del Miracle · Celler Grau i Grau · Celler Can Serra dels Eixibis Celler Collbaix – El Molí · Un Pam de Terra · Cerveses La Guineu · Cerveses La Pirata Fundació Casa Dalmases · Pastisseria Camps · Pastisseria Sant Antoni · La Garbiana Fleca de la Font · Cafès Gener – November Tea · Oli Migjorn · Formatgeria El Miracle Xocolates Oro Vivo · Xocolates Aynousé · La Llorença · Parc de les Olors de Claret Biolord · La Cuina del Ganxet · Restaurant Casal de Castelltallat · Hotel Bremon Oficina de Turisme del Miracle · La Farga del Solsonès · Piano Bages Associació d'Amics de Vergós Guerrejat · Vidres Solsona · Conservatori de Manresa